

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV. Reus Dijous 14 de Setembre de 1899

Núm. 3.363

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora, més al Andenquet de Barcelona, litografia Mallorquí, carrer Junquera, 6.

No s'retornen los originals encara que no s'publicin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Pla.
en províncies trimestre. 3.50
Extranger y Ultramar. 6.00
Andalus, a preus convencionals.

Farmacia Serra | 12 ANYS

Oberta tota la nit

AGRICULTORS ALERTA

A RIUDOMS

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin.

Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinaries condicions d'economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran llimpiesa, espay reduxit y facilissim maneig, ventatges difficults d'obtenir ab altres sistemes. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats minima à maxima.

Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestes oficinas se facilitaran cuanta classe de datos sian necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra Reusense, LO DIRECTOR.

RECORT ETERN

Pera l'dia 2 de Novembre pròxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y's gràban las inscripcions de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., à meytat de preu. Gratis la colocacio en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 28.—REUS.—LLOYERA, 28.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; pícas de marbre à preus molt reduhits.

VERDADERA GANGA

S'ven la casa propia de don Salvador Navarro, correr de Sant Vicenç Alegre, número 25. Consta d'un gran magatzem, celler, corral, descobert, pou, tres pisos y terrat; se donarà baratissima. S'admeten proposicions ars que està aquí son propietari qui cambia son domicili à Tarragona.

Secció doctrinal

Lo fallo de la cuestió Dreyfus

Santa cobardia!... Tu has guanyat. Si, s'havia pogut creure per algun temps, al seguir ab detinguda atenció 'ls incidents y l' curs del nou procés que s'anava desenrotllant de Rennes, en la resurrecció del bon sentit entremitj de cert elements à França, en la reacció del principi de Justicia sobre del apassionadament dominant arreu entre les masses de la nació vehina.

Més, lluny de tot això, es tal vegada l'afany de donar satisfacció à aqueix apassionament mateix l'únich criteri que ha predominat. Y d'aquí n'ha nascut aqueixa sentencia híbrida per la que s've à condemnar à n' en Dreyfus à deu anys de reclusió; pena ridicula y miserable, pena vergonyant, si l'processat es verament culpable del delice d'alta trahició, pena excessiva, pena anti-jurídica, pena que clama prompta satisfacció y plena justicia, si l'

condemnat no apareix prou clarament responsable.

Aquí no hi ha alternativa ni terme mitjà possibles: ó en Dreyfus es un traydor reo d'Estat, en quin cas se l'ha de fusellar desseguida, ó es ignoscent, dintre de quina suposició tant solzament hi cab perdonarlo y rehabilitarlo.

Res d'això es lo que s'ha vingut à resoldre. Y la suspita infamant d'espionatge liensa d'ant sense premeditació sobre del cap d'aqueix disgraciat capitá juheu, figura que avuy reuneix ja honors de símbol y de màrtir, seguirà anorreat la memor a de son nom, y ell, l'home mateix, l'individuo pacient, lo pare separat de sos fils, lo marit arrenat del costat de sa esposa, anirà tristament morint y corsecatse en la reclusió de son estret calabosso, sense que ben he sàpiga encare si fou ó si no fou ell lo pretengut traydor y si en tal cas ana sol y fou únic...

Ah, França, França!... Jo recordo també que quan aquell tremendo drama de familia, en lo qual fou protagonista l'pintor filip Luna, los més distingits advocats, los millors tècnichs en Lleys, tractant d'affalar los sentiments dubtosos de la desmoralizada opinió colectiva, s'entretenían, falsejant sa missió nobilissima, en llensar á la cara del marit ofés que havia tingut la desgracia de sorprendre y d'assassinjar á sa esposa en flagrant delicto d'adulteri l'dicat de home crudel y roncós, lo dictat de salvatge!...

Y avuy se'm representen de nou los tècnichs en Drets y 'ls encarregats d'administrar justicia, falsejant potser també la missió augusta al affalar l'apassionament del poble francès somniador y mili-

La que paga més

contribució de la pro-

vincia.

Guano classe superior—Id. de peix.—Cascos d'arenysada pera adops de las hortalissas.

Magatzém à Riudoms y à Reus Vilà, núm. 3.

tarista que ha reclamat una víctima el rendir-se cobàrtament a la imposició d'una traxacció ab dos ultra-patriots de carrer, que no res més que això ve a significar aqueixa sentencia en la que, si bé s'condempna, s'condempna ab fluixedat com deixant la porta oberta à la suposició d'una possibilitat d'erro en lo fallo mateix ó d'exageració en la apreciació de la importància del delicto de que s'tracta.

No volém insistir més, ni molt menos encara inseriu-nos en judicar res de tot lo que po ser controverteix demà l'Tribunal de Cassació de París, si la ulterior apelació d'en Dreyfus li es admessa. Pero lo que si ns sembla es que aquest fallo, en lo qual més resplandeix lo desig de mantenir à outrance'l criteri primitiu de la antiga condemna que l' de fer claretat en l'assumpto, en res ni pera res ve a abonar ó fer creire'l prestigi prou posat en dalt dels funcionaris de Justicia, després de tan gros esbom-boll com s' havia fet ab lo famós *affaire*.

Prongomma exemple, ls que vivim aquí, d'ensà 'ls Pirineus. Y que pensin aque ls que també cridan y reclamn pera que s'fassi llum en lo procés de Montjuich, que dificilment may una sentencia dictada més en vista d'un interès polítich ó be social (ja sia del Estat mateix, ja sia de la opinó pública otuscada de qualsevol país), que ab miras d'extreta justicia, s'modifica en cap fallo ulterior. Que potser si això ho pensan no vindran à sorprèndrees en son dia de resolucions tan enigmàticas de cert assump-tos com ve à ser la que avuy ha recaygut en aqueix procés Dreyfus.

MAX.

Barcelonina

La vellada que tingué lloc en la «Associació Popular Regionalista» lo dia 11 del corrent mes en memòria dels màrtirs del any 1714, resultà del tot solemnisima. A l' hora anunciada pera dita sessió, eran insuficients les dependencias de tan benemerita societat, per la nombrosa concurrencia que hi assistí. Ocupada la presidència per tres individuos del Consell Directiu obrí la festa l' president accidental D. Camil Vallés, llegint acte seguit un patriòtic discurs plé d'amor à nostra benvoiguda Catalunya pels terribles trastorns de nostres avis illytant contra aquell rey de maleïda memòria: lo despot Felip V. Fou entusiasticament aplaudit.

D. Joaquim Desclòs llegí una poesia del malagueyt Casas y Amigó; D. Rafael Nogueras y Oller una d'original seva ab molta valentia; D. Miquel Gaspar una de nostré collaborador Salvador Borrut y Soler; D. Emili Vallés una d' de Xavier Viura, y D. Anton Navarro una altra, sent tots en los finals de sos travalls coronats per una salva d' aplausos.

L'incansable apóstol de la idea, lo doctor Martí y Julià feu un de sos brillants discursos.

D. Manuel Segura donà las gràcies als assistents ab un altre t' ben escrit com encoratjat discurs, havent-hi pàrrafos tan oportuns que, com tals, se guanyà una salva d' aplausos.

Un cop aixecada la sessió s'entonaren per la concurrencia les valentes estrofes de nostre himne, nacional. «Els Segadors», improvisantse una manifestació per coronar l'estàtua del immortal Conseiller en Cap En Rafael Casanova, situada á la dreta del arch de triomf en lo saló de Sant Joan. Era la una de la nit, cantantshi de pas altra vegada «Els Segadors», fins que vingueren uns polissons y... tan amics com avans.

Al propi temps s'expediren varijs telegramas à determinats personalatges.

Deu fassí que l'any que v' pognem dirho d'una altra manera al ressenyer l'anyal festa del 11 de Setembre!

BADÓI DE MASCANYÍS.

Barcelona 12 Setembre 1899.

Certamen Literari

en honor à Santa Teresa de Jesús, organiat per lo Centre Catòlic y per la Redacció del «Semanario Catòlico de Reus», ab motiu de las Firas y Festas que se celebrarán en aquesta ciutat los días 21, 22, 23 y 24 del vinent Octubre.

Convocatoria

Lo Centre Catòlic y la Redacció del «Semanario Catòlico de Reus», desitjant coadjover al millor esplendor de las Firas y Festas que l'Excm. Ajuntament ha projectat celebrar en la segona quinzena del vinent Octubre, han acordat organizar un Certamen Literari en honor à la mística Doctora Santa Teresa de Jesús, al qual s'invita à tots los escriptors y poetas d'Espanya, que deurán regirse per les bases y condicions que en altre lloc s'expressan.

Los temes proposats y ls premis oferts son los següents:

PROSA

I. «Breu resum de la vida de Santa Teresa de Jesús».—Premi: Un Crucifix de plata, ofert pel Excm. è lltm. Sr. Dr. D. Tomás Costa y Fornaguera, Arquebisbe de Tarragona.

II. «Las virtuts de Santa Teresa de Jesús aplicables á tots los estats de la vida».—Premi: Un objecte d'art, regalo del senyor Arxiprest d'aquesta ciutat Rvnt. D. Joan Requesens.

III. «Santa Teresa de Jesús considerada com à escriptora».—Premi: Una escribania de plata, oferta per D. Joseph M. Tarrats y de Homdedem.

IV. «Missió del periodista catòlic en nostres dies».—Premi: Una ploma de plata daurada, oferta per la Redacció del «Semanario Catòlico de Reus».

V. «Lleó XIII y la cuestió social».—Premi: Un objecte d'art, ofert per D. Joseph Borràs y de March.

VI. «Oda à Santa Teresa de Jesús».—Premi: Un lliri de plata, que ofereix la Congregació de Sant Lluís Conzaga.

VII. «Himne al Sagrat Cor de Jesús».—Premi: Una artística imatge del Cor Diví, regalada pel Centre Catòlic.

VIII. «Poesia de tema lliure».—Premi: Una lira d'or y plata, oferta per D. Lluís Quer y Cugat.

IX. «Poesia à la Immaculada Concepció, patrona d'Espanya».—Premi: Una rosa de plata, ofrena de D. Esteve Rosselló y Martí, president de la Cofradía del Santíssim Rosari.

X. «Romans sobre un fat històrich de Catalunya».—Premi: Un quadro al oli, ofert per D. Ferran de Miró y de Ortells.

BASES

Tots los travells deuen ser rigurosament inèdits, poguentse redactar indistintament en castellà o en l'idioma de nostre Príncipat, excepte los que aspirin al derrer premi, que deurán escriuress precisament en català, haventse d'enviar en plech tancat, ab un altre que continga l'nom y residencia del autor y en lo sobre lo títol y lema de la composició, avaus de las doze de la nit del dia 15 d'Octubre, festivitat de Santa Teresa de Jesús, al senyor Secretari del Jurat Califrador, carrer de la Presó, 13.

Si algun dels premis resultessin deserts ó ro's rebessin composicions mereixedoras d'ells, lo Jurat se reserva l'dret d'adjudicarlos á altres escrits que desenrollin algun dels temes anunciatos.

Lo Jurat concedirà los accésits y mencions que jutgi convenientes.

Los travells quedarán de propietat de sos autors; però'l Jurat se reserva l'dret de publicarlos en la forma que creguí oportuna.

Los plechs que contingan los noms dels autors no premiats serán cremats sense obrirlos al acte de la reunió.

Oportunament s'anunciarà l'dia en que deu procedir-se á la distribució de premis.

Reus 8 Setembre de 1899.

Forman lo Jurat: Joaquim Borràs y de March, President.—Joan Batalla y Segarra, Pbre., Joan Bofarull y Baget, Lluís Quer y Cugat, Vocals.—Ramon Minguell Gasull, Pbre., Secretari.

Nostres mercats

Tarragona.—En l'últim mercat celebrat en aquesta plassa regiren los preus següents:

Vins negres de Vilaseca de pessetas 18 á 20 per càrrega; id. de la Canonja, Reus y comarca de 20 á 21; id. Priorat superior de 32 á 35, baix Priorat, de 25 á 28, y Montblanch y Urgel de 17 á 18. Los vins blancks se cotisan de 7 á 8 rals grau; esperit de vi destilat de 108 á 109 duros los 68 cortés 35 graus; id. refinats á duros 16 la carga de 24 1/2 graus; id. de brisa de 90 á 92 los 68 cortés y 35 graus y á 15 la carga de 24 1/2 graus refinats. Mistelas blanques de 65 á 70 pessetas de 8 á 10 graus licor y 14 á 15 foras; id. negras de 50 á 55.

Los grans se cotisan com segueix:

Avellana de 43 á 43'50 pessetes sach de 58 kilos; atmetlla de 54 á 55 los 50'400 kilos; moresch de 12 á 13 los 70 kilos; garrotes de 21 á 22 rals quintà; avena de 26 á 27 rals quintà; avena de 26 á 27 rals cuartera doble; civada del país de 28 á 30 rals los 70 kilos; guixes del Pinet de 50 á 52 pessetes los 100 kilos; id. similars de 40 á 46; sigrons del país de 20 á 22 pessetes cuartera; id. classe fina de 24 á 25 y «carvejones» de 12 á 13 pessetes cuartera.

Lleida.—Preus en aquest mercat son com segueix:

Blat de muntanya superior á 16 pessetas; id. mitjà

á 15; id. finix á 14; hort 1.º á 74; id. 2.º á 13'50 tabons á 10'50; febas á 105; civada superior á 7'25; id. miliana á 6'75 y avena 3 per cuartera equivalent á 7'38 liuras.

Montblanch.—Preus corrents d'aquest mercat: Vins negres de pessetas 5 á 17, id. blancks de 19 á 20 y pera la destilació á 12 rals grau y cargo. Esperits de vi á 100 duros 516 litres y 35°, id. refinats á 16 4'2 los 121'60 24 1/2 grans sense casco; id. id. refinats á 15 duros los 121'60 litres y 24 1/2 sense casco.

Esplugues de Francolí.—En aquest mercat se paga l'i vi negre de 15 á 20 pessetas cargo, id. blanch de 19 á 21 y pera destilació de 5 rals grau.

La atmetlla comú vi de 14 á 15 pessetas cuartera. Esperansa de 16 á 18, cada nova de 6 á 6'50 pessetas cuartera y oli de 3'2 á 3'50 pessetas cuartera.

Vendrell.—Ab regurs transaccions regeixen en aquest mercat los preus següents: Vi negre de 22 á 24 pessetas; oli de 4'50 pessetas cuartera sens drets de consums, patates de 2'50 á 3 pessetas l'arroba y garrofes de 5 á 5'50 pessetas quità.

Vilafranca.—Los preus corrents d'aquest mercat son: Vins negres á 18 pessetas; id. rosats á 19; blancks á 21'50 per carga de 12 litres; alcohol destilat de vi, á 103 duros los 516 litres y 35°, tárteros á 0'65 pessetas per grau de crémor á 0'35 per id. de tárter de cal y quintà català.

Valls.—En l'últim mercat celebrat en aquesta plassa regiren los preus següents: Vins de 18 á 20 pessetas tant los negres com los blancks; esperits de vi de 103 á 104 duros los 16 litres y 35° y selecte á 126 duros los 500 litres.

La atmetlla comú vi de 12 pessetas cuartera. Esperansa á 15, mollar á 49 los 50 kilos, oli de 3'20 á 3'50 pessetas los 4'13 litres; civada de 7 7'25 pessetas los 70'8 litres; fabons de 1 á 11'5 pessetas 70'8 litres; atmetlla comú á 12 pessetas cuartera; Esperansa á 15 y mollar á 40 los 50 kilos.

Las garrofes se cotisan de 5'25 á 5'50 pessetas los 4'16 kilos y l'oli de 3'20 á 3'50 pessetas los 4'13 litres.

ESPURNA**La cuestió del guarda termes**

No es una cuestió nova pera los nostres llegidors la plantejada en la reunió de dilluns á la nit per la classe agrícola d'aquesta ciutat ab motiu de cobrarse actualment los recibos del reparto vehinal, pera ajudar al municipi a pagar los guarda-termes que sosté pera que vigilin las fincas de nostre terme municipal.

Precisament perque primer se volia suprimir els guarda-termes y després s'acordà que 'ls paguessin los pagès, se souvi la Asociació Agrícola de Reus y sa Comarca', cridant a una reunió a tots los associats y demés personas que posseixen terres pera tractar de gestionar aprop l'Ajuntament, millor solució que la que aquest li havia donat, ó sigui la de que 'ls guarda-termes fossin pagats pels veïns de nostra ciutat que posseixen fincas rústicas y terratinents.

Resultat d'aquesta reunió fou la que's concedíss que en lloc de las 20.000 pessetas que importan los gastos dels guarda-termes ne paguessin 12.000 los pagès.

Res havém de dir nosaltres d'aquesta solució com tampoc no havém ni podém discutir lo dret que esisteix als agricultors pera negarse al pago de la canitad que per aquest concepte se li hi reclama.

Més si havém de fer present que no es prudent que deixi aquest concepte s'excitin ànims y s'enganyi als interessats ab més ó menos bonichs arguments. Dir com se va dir en la reunió celebrada á Santa Llúcia que 'ls guarda-termes no més serveixen pera vigilar los masos dels senyors en lo sentit que foren expressades aquelles frases, francament no més pot portar á formar lo batalló del xavo contra l'cuarto, sense fé en cap classe d'ideals; y francament, no es això ni lo que pensa, ni lo que sent, ni lo que vol aquesta classe que per lo sofera sembla que tothom s'hi vegi ab cor de fer llenya.'

Lo pagès, ó l'agricultor, no més ha pensat sempre en lo travell pera guanyarla la vida y proporcionarla son benestar, y precisament perque s'ha allunyat de la vida de la política s'ha trobat tan orfe de protecció.

No cal, no, excitació de cap mena quan de la defensa de causas justas se tracta; y el pagès que ja ha començat á deixondirse y á entrar en la vida d'aquesta societat tan comedianta, no es difícil augurar que ab la seva unió s'obrirà pas y arribará á fersse respectat.

Cosa que pera tothom y pera ell, es de gran necessitat se realisi lo més aviat possible.

En tot y no entrar à la tardor fins al dia 22 del present mes, ha començat á baixar lo termòmetre, proba evident de que l'temps ens ha aleugerat al cel exorbitant que aquells darrers dies se deixava sentir.

Lo vinent diumenge, 17 del actual, se posarà en escena en lo teatre de la societat «El Alba» lo drama en tres actes «Clarís», en lo que hi pendrà part la neguda actriu donya Carme Auñón.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors, ahir no vâ poguer celebrar nostre excelentís. sim Ajuntament la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

Hem sigut atentament invitats pera assistir a la sessió inaugural de la nova societat «Municipalista, L'Avenir» de Lleida, que tindrà lloc lo vinent diumenge, dia 17, á dos quarts de tres de la tarde en lo local que ocupa lo Teatre Romea d'aquella ciutat.

A la vegada que agrahim als companys de Lleida la deferència que ab nosaltres han tingut, celebrem la seva decisió al crear un nou medi de propagar la tan justa causa regionalista, prometentlos que poden comptar ab lo nostre apoyo en tot quant sigui pel progrés dels ideals que perseguim.

Ja estan suspesas las garantias constitucionals en tota la província de Biscaya. L'objecte de la suspensió es acabar d'una vegada ab la campanya separatista que diuen estan fent los biskaitarras en sos períodichs y círcols.

Lo ministre de la Gobernació ha dit als periodistes que cal reprimir ab energia tots los actes que averguenix al Estat espanyol als ulls de tot lo mon.

Pobre home! Ara se n'adonan d'avergonyir-se Sempre confonen les illes britàniques. Quan s'han d'avergonyir no ho feren y totjust en lo moment que un poble demostra que no vol afemellar-se, s'avergonyen com una colla de donas mitj despallades al veure entrar un home al quartol. Los avergonyeix la actitud dels biskaitarras y los honran y dignifican las continuades «cogidas» dels toreros alternadas ab los accidents continuats també dels barcos que n'hiuen de guerra.

Avuy son los biskaitarras, demà serém nosaltres y no ns vindrà gens de nou. Los esperém completament serens sense tremolar y sense arrogancies, convencuts de que cumplim ab lo nostre deber de catalans.

Per més garantias que treguin, lo catalanisme farà magestuosament la seva via. La santa causa catalana que està protegida per la Justicia de Déu, no s'detura encare que sufreixi persecucions per la justicia dels homes y menos quan aquets homes son de missaga castellana.

Avuy son los biskaitarras, demà serém nosaltres. Avant y fora!

S'ha representat à Buenos Aires, per la companyia de la senyora Guerrero, la traducció del drama de Guimerà «La filla del mar», que ha alcansat brillant èxit.

S'ha reunit la Junta directiva de la Lliga de Defensa Industrial y Comercial y la Comissió Executiva del Sindicat Grèmial al objecte de concretar las bases del concert econòmic que desitjan se concedeixi a Catalunya pera presentarlos los més aviat possible al Gobernador civil, á fi de que aquest los envihi al Govern.

Ahir va ser portat á la presó del tot curat l'autor de la mort de don Ramón Julià, ocorrència que diuen passat en lo domicili d'aquest darrer, situat en lo carrer de la Freneria de Barcelona.

Los sellos que han d'usarse en la illa de Cuba representaran: los d'un centau, la estàtua de Cristòfol Colón; los de dos, la pila de la India; los de tres l'alegoria del Comerç, y los de cinch, una mota de tabaco, un palmar y un ingenier.

Com se veu, en cap part apareix la nacionalitat d'aquells habitants, que segueix en entre dit; pero en canvi l'inscripció està escrita en dialecte cubà.

Aahir degué sortir de Barcelona cap a Vilafranca del Penedès, al objecte de passar revista als sometents d'aquell partit, lo general de brigada D. Pelay Fontaner.

Un d'aquests dies se reunirà la Comissió mixta de Recrutament pera verificar lo sorteig y determinar lo cupo definitiu d'aquesta Zona.

Lo primer dissapte del mes que vé, reparaixerà l'setmanari popular, literari y humorístich «Lleida Catalana».

Ho celebrém.

Lo projecte sobre las cédulas presentades al Congrés, que quedá sense discutir fins la pròxima reunió de Corts, sufrirà una modificació essencial que està preparantse en lo mateix ministeri d'Hacienda.

Se refereix á la classe de cédula que ha de correspoder en relació ab lo que's pagui de inquilinitat, segons les distintes poblacions y localitats.

S'ha caygot en lo compte de que la mateixa cantitat pagada per inquilinitat representa molt diversa capital, ingressos ó medis de vida segons las distintes poblacions, y s'està formant á tota pressa una estadística per regions y localitats, en que's te en compte lo que resulta en cada una d'ellas se paga per habitant per tots conceptes.

CRÒNICA**Observacions Meteorològicas**

del dia 13 de Setembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser	Baròmetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 h.	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observació particular
9 m.	752	82				

Ab las xifras y proporcions que d' això resultin se modificaran las escales del projecte de llei.

Per voluntat propia, ha deixat de ser redactor de la «Crònica Reusense» nostre particular amic D. Gregori Fernàndez, director del setmanari independent «Reus».

Al arribar lo tren de viatgers número 241 á la estació de la Carlota (Còrdoba), se trobaren los que en lo convoy viatjaven ab que la estació havia sigut abandonada per lo quefe y tot lo personal de la mateixa.

Per aquest motiu estigué detingut lo tren més de dos horas, donchs lo maquinista no s'atrevia á posar lo convoy en marxa devant lo temor d' un topant.

Quan més desesperats se trobaven los passatgers per la inoportuna parada, que no portava trassas d' acabar, un d' ells s'acostà al revisor y li digné que ell coneixia l'aparato telegràfic y podía comunicar ab Còrdoba contant lo ocorregut y demanant via lliure.

Efectivament, possé llo fet en coneixement del quefe de la estació de Còrdoba, aquell contestà que podia continuar lo tren la marxa.

Quan ja anava á posarse en marxa lo tren, se presenta lo guarda-agulla de la estació de la Carlota completamente borratxo.

Interrogat sobre l'paradero del quefe y demés personal, manifestà que tots havian anat de juiugars á una aldea pròxima, en la que s' trobaven fent consum de mosto.

L'extrany succés fu començadíssim per los viatgers, que s' havian emportat un «solo» tan inesperat com inopòrtiu.

Sembla que l'personal ha sigut suspès en sas funcions, y se li formarà lo correspondent procés per abandono de servei.

Cincuenta lleguas per hora!—Una evolució que s' aproxima en la rapiditat dels trens.

L'enginyer Mr. Sartigne ha ideat una nova forma de caruatje que corra per medi d' una roda central, colocada en la part més elevada de la divisió que separa fins a certa altura al cotxe, formant dos departaments.

Aquesta roda corre sobre un rail sostingut en la part superior d' una armadura en forma de A, en tant que altres dues rodas mes petites, qual objecte no es mes que l' de prevenir oscilacions, corren sobre dos rails collocats als extrems de la línia que crea la lletra.

Lo caruatje descansa, donchs, en la roda central, com lo genet en sa sella, essent les laterals com les camas descansant en los estrebs; y així com lo bici-cla ha reemplaçat á la marxa ordinaria, així aquest caruatje de tres rodas destronarà l'actual.

Per una raho ben senzilla, perque semblant caruatje pendrà tan fàcilment les curvas, marxant 50 lleguas per hora, com los expressos, que sols recorren 20 en igual temps; no sent possible lo descarrilament ab aquesta nova forma de caruatje.

Aquest enginyer, apropiant la distància que separa als pobles, contribuirà poderosament á la gran obra de la fraternitat humana.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents espècies, puja á pessetas 1040'53.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—La Exaltació de la Santa Creu.
Sant de demà.—Sant Nicomedes.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entrades del dia 12

De Málaga y esc. en 6 dias, v. Segundo, de 345 ts., ab efectes, consignat á D. Anton Mas.

De València y Barcelona en 2 dias v. Cervantes, de 296 ts., ab efectes, consignat á D. Joseph M. Rícomà.

Despatxades

Pera Port-Vendres pel. gol. francesa La Paix, ab vi.

Pera Génova y esc. v. Sagunto, ab efectes.

Pera Barcelona v. Cervantes, ab efectes.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarda d'ahir:

Interior	63'80	Aduanas	
Exterior		Norts	50'60
Amortisables		Frances	44'50
Cubas 1896	72'37	O'enses	11'40
Cubas 1890	60'25	Obs. 6 0'0 Frans	85'87
Exterior Paris	61'50	Id. 3 0'0	43'37
		GIROS	
Paris	23'35	Londres	31'17

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.
Interior 63'80 Cubas del 86 72'43
Orenses 11'40 Cubas del 90 60'37
S. Juan ' Aduanas 94'87
Norts 50'40 Ob. 5 0'0 Almansa 87'10
Frances 44'60 Id. 3 0'0 Frans 43'50
Filipinas 76'75
PARIS
Exterior 61'50 Norts 31'17
GIROS
Paris 23'35 Londres 31'17

Se reben órdens pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los països.

Cambis corrents
en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la piazza de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 días fetxa.	30'75	'	'
» días vista	'	'	'
» »	31'03	'	'
París 90 días fetxa	'	'	'
París vista	23'	22'90	23'
Mersella 60 días vista	'	'	'
VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.	625	
Industrial Ferinera	550	
Banca de Reus de Descomptes y Prestams	650	
Manufacturera de Algodón	100	110
Companyia Reusense de Transvias		
Companyia Reusense de Transvias privilegiadas de cinch per 100	150	

Anuncis particulars

COLEGI DE D. MAGDALENA MARTORELL

baix l'advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedarán obertas las classes correspondents á l' Instrucció primària, elemental y superior, així com las referents á l' ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurà també classes de Música, Dibuix y Francés. Ditas ensenyansas estarán regentadas per la professora superior D. Angelà Malaressa.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprender, la societat «Gas Reusense» acaba de fissar preus inverossímils al fluid elèctrich, que en plazo més ó menys llarg se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acord del Gas Reusense donarà com a immediat resultat la anulació del fluid gas en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluid elèctrich. Comprendent així nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que està portant á cap en aquests moments á fi de servir en breu plazo las demandas que indubtablement, ha de rebre del públic reusenc y á las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 'ls preus que l' «Electra Reusense» fissa á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que l' seu contrincant dongui un servei regular d' alumbrat elèctrich, nostra Societat estableixerà pera 'ls seus abonats los preus següents:

	Ptas.
" " 5 bujias 1'25	
" " de 10 " 1'75	
" " de 16 " 2'50	
" " de 25 " 3'75	
Preu del kilowat, hora...	0'50

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que l' públic nos dispensa res temés, se'n porta á la lloggia, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devant solzament fer una manifestació; lo públic trobarà sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

ESCORIAS THOMAS.
Vége's l'anunci de la quarta plana. Diri-
gir-se á casa Gambús, carrer de Villa
Bou 12.

Colegi de senyoretas

DIREIT PER

D. MARÍA CORTINA

Mestra Superior, baix la advocació de

Nostra Senyora de Misericordia

Lo dia primer d' Octubre s' obrirà aquest nou centre d' educació y ensenyansa, organitzat conforme exigeixen las modernes teories educatiuas, en lo que 's podrán estudiar, ademés de las matèries que comprén la Instrucció primària, las especials de tall y confeció de roba blanca, bordat, música, dibuix y francés comptant amb lo Professorat necessari pera la bona marxa de ditas ensenyansas.

Arrabal Santa Agnès núm. 45, segon pis

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 13.

Lo ministre de la Gobernació ha afirmat que la suspensió de las garantías constitucionals a Viscaya s'ha decretat sols pera 'ls biskaitarras, si be servirà pera reprimir més prompte qualsevol intentona carlista.

—Murcia.—Los Jocs Florals celebrats ahir à la nit en aquesta ciutat foren brilliantíssims. Lo mestre-senor García Alix pronunció un discurs, en lo que encomià aquests certámens, y digué que, inspirantnos en la fe cristiana, en lo sentiment de la pàtria y en l'amor, tema dels Jocs Florals, aniriam á la verdadera regeneració.

—La «Gaceta» publica l' decret suspenent les garanties constitucionals a Viscaya y un altre aprobat lo reglament pera la aplicació del decret de 4 d' Abril sobre dipòsits de vins destinats al «coupage».

—Càdiz.—La Junta de Sanitat ha acordat admetre á lliure plàtica al vapor «Aurora».

Se procedirà á la desinfecció del barco y després començaran los travells pera posarlo á flote.

—Lo Sr. Dato ha manifestat que l' govern no ha pensat otorgar privilegis econòmics especials.

També ha dit que l' govern està disposat á aplicar la mateixa mida adoptada respecte de Viscaya a les altres províncies en que s' notin tendencias de rompre la unitat nacional.

—A Estremadura, més que la pesta, preocupan los progrésos de la plaga de la llagosta. Los pagesos estan aterrissats.

Los punts més perjudicats son Serona, Vilanova y Castellera.

—Per disposició del govern han sortit pera l' Nort dos regiments d' infanteria y dos escuadrons de cavalleria.

Aquesta notícia es molt comentada, puig francament, pera contenir la propaganda biskaitarra no son necessàries tantes forces d' exèrcit.

—Continúa parlantse de crisi.

Ara 's diu que la cosa va de serio y tornan é indicar-se noms més ó menys coneguts pera desempenyar càrrecs en lo nou Gabinet.

S' indica al general Macià pera la cartera de Guerra y á un senador vitalici pera encarregarse del ministeri de Gracia y Justicia.

—Son

Servei dels trens de viatgers

De Mora à Reus

SORTIDA

4'19 m.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	7'54 m.
5'45 m.	tren expres ab coches de 1. ^a classe.....	7'01 m.
8'44 m.	tren mercancías coches de 2. ^a y 3. ^a classe	12'31 t.
14'02 t.	tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	8'48 n.

ARRIBADA

7'54 m.	.....	08'30
7'01 m.	.....	10'11
12'31 t.	.....	09'20
1'53 t.	.....	09'20
8'48 n.	.....	09'20

De Reus à Mora

SORTIDA

7'01 m.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	9'49 m.
4'26 t.	tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab coches 2. ^a y 3. ^a classe	10'06 n.
9'23 n.	tren expres ab coches de 1. ^a classe.....	10'31 n.

ARRIBADA

9'49 m.	.....	10'06
3'14 t.	.....	10'06
6'29 t.	.....	10'06
10'06 n.	.....	10'06
10'31 n.	.....	10'06

De Reus à Barcelona

SORTIDA

4'43 m.	tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8'22 m.
4'43 m.	.....	Línea Vilanova
9'00 m.	tren expres ab coches de primera classe.....	9'44 m.
4'01 t.	tren de mercancías ab coches 2. ^a y 3. ^a classe	9'21 m.
4'59 t.	tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....	7'34 n.
6'35 t.	tren mixto ab coches de 2. ^a classe (2).....	5'08 t.

ARRIBADA

8'22 m.	.....	6'06
9'44 m.	.....	6'06
9'21 m.	.....	6'06
7'34 n.	.....	6'06
5'08 t.	.....	6'06

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasport à Sant Vicenç.
 (2) Idem à Roda y Sant Vicenç.
 (3) Idem à Sant Vicenç y Roda.

Llibre important**CARTILLA RÚSTICA****PREUS DELS PLANTADORS**

estimables veïtats ad tanta s'sigui a D'EDE

D'EDE

estimables veïtats ad tanta s'sigui a D'EDE

D